

Mgr. Tomáš Petříček, Ph.D.

V Praze dne 14. srpna 2020
Č.j.: 120081-2/2020-ASIE

Vážený pane poslanče,

dovolte mi, abych reagoval na Vaši interpelaci ve věci nového bezpečnostního zákona v Hongkongu, č.j.: PS2020/012582, ev. č. interpelace: 1329, ve které vznášíte dotazy ohledně konkrétních opatření, jež by mohla být v souvislosti s tímto zákonem přijata v České republice.

Téma nové bezpečnostní legislativy v Hongkongu bylo v uplynulých týdnech na programu řady jednání EU. Opakovně se možnosti koordinované unijní odpovědi i aktivit v členských státech probíraly na zasedáních Politického a bezpečnostního výboru Rady a ve Výboru stálých zástupců. Jak víte, dne 28. 7. 2020 byly přijaty Závěry Rady k Hongkongu. Hlavním cílem dokumentu je vyjádřit politickou podporu zachování autonomie Hongkongu a solidaritu s jeho obyvateli. Česká republika se na formulování Závěrů aktivně podílela. Některá z opatření Závěrů se týkají Vašich konkrétních otázek.

1) Co se týče možných rizik nové bezpečnostní legislativy pro občany ČR, Ministerstvo zahraničních věcí na svých webových stránkách zveřejnilo dne 10. 7. 2020 upozornění, že nová legislativa v Hongkongu ukládá vysoké tresty za velmi široce definovaný okruh trestných činů politické povahy, včetně například vyjadřování politických názorů na sociálních sítích. ČR byla jednou z prvních zemí EU, které toto upozornění zveřejnily. Pokud by došlo k Vámi uvedenému případu a občan ČR by se v zahraničí ocitl v nouzi, chtěl bych Vás ujistit, že příslušný zastupitelský úřad ČR by poskytl veškerou náležitou pomoc dle zákona o zahraniční službě.

2) Ohledně bilaterálních ujednání mezi ČR a Hongkongem, je třeba připomenout, že gestorem Dohody mezi Českou republikou a Zvláštní administrativní oblastí Čínské lidové republiky Hongkong o předávání osob hledaných pro trestní řízení (dále jen „Dohoda“) je Ministerstvo spravedlnosti. Ministerstvo zahraničních věcí však v současnosti nevidí k ukončení platnosti Dohody důvod.

Dohoda sama totiž obsahuje řadu ustanovení, jejichž účelem je bránit jejímu zneužívání k trestním stíháním nejen pro politické trestné činy, ale i pro obecné trestné činy, avšak z politických důvodů [viz zejména čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) Dohody]. Tyto důvody jsou v České republice přezkoumávány státními zástupci v rámci předběžného šetření a následně nezávislými soudy v rámci řízení o přípustnosti vydání (viz § 91, 92 a 95 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních), přičemž proti rozhodnutí soudu o přípustnosti vydání je přípustná ústavní stížnost (viz stanovisko pléna Ústavního soudu publikované pod č. 262/2013 Sb.).

Ministr spravedlnosti může vydání povolit pouze v případě, že existuje pravomocné rozhodnutí soudu o tom, že vydání je přípustné (§ 97 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních), tj. že není dán žádný z důvodů pro odmítnutí vydání. I proti rozhodnutí ministra spravedlnosti je přípustná ústavní stížnost (viz výše uvedené stanovisko pléna Ústavního soudu). Navíc má každá osoba, o jejíž vydání z České republiky žádá cizí stát, možnost se vydání bránit rovněž prostřednictvím stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva, který může zabránit realizaci vydání i před svým meritorním rozhodnutím tím, že vydá předběžné opatření podle čl. 39 svého Jednacího řádu. Dále může osoba, o jejíž vydání jde, v České republice rovněž

požádat o mezinárodní ochranu, přičemž vydání osoby, která je v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nelze povolit, resp. provést (viz výše uvedené stanovisko pléna Ústavního soudu); udělení mezinárodní ochrany je pak důvodem nepřipustnosti vydání [§ 91 odst. 1 písm. b) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních].

Z výše uvedeného je patrné, že Dohoda samotná i právní řád České republiky obsahují skutečně komplexní a účinnou ochranu proti zneužívání extradice k trestním stíháním pro politické trestné činy či z politických důvodů.

Za velmi důležitou dále považuji skutečnost, že i v případě vypovězení této Dohody by Česká republika zůstávala ve vztahu k Hongkongu vázána řadou mnohostranných úmluv s extradičními doložkami (např. Úmluva OSN o nadnárodním organizovaném zločinu), které samy propracované důvody pro odmítnutí vydání nemají. Dohoda tyto mnohostranné úmluvy doplňuje (viz např. čl. 16 odst. 7 Úmluvy OSN o nadnárodním organizovaném zločinu), a Česká republika je tedy díky ní v lepším postavení při odmítání vydání v konkrétních případech, neboť nemusí odkazovat pouze na své vnitrostátní právo, ale může využít důvodů pro odmítnutí vydání, s nimiž souhlasila sama dožadující strana.

Konečně je třeba dodat, že ani případné vypovězení Dohody by nezabránilo hongkongským, resp. čínským orgánům v podávání extradičních žádostí. Vydávání z České republiky není vázáno na existenci mezinárodní smlouvy, ale je možné i na bezsmluvním základě. Opět tedy platí, že Česká republika je díky Dohodě v lepším postavení při odmítání vydání v konkrétních případech, neboť nemusí odkazovat pouze na své vnitrostátní právo, ale může využít důvodů pro odmítnutí vydání, s nimiž souhlasila sama dožadující strana.

3) Ministerstvo zahraničních věcí nevidí v současné době důvody ani k revizi Dohody. Dohoda v platném znění již obsahuje robustní úpravu důvodů pro odmítnutí vydání, které brání jejímu zneužívání k trestním stíháním nejen pro politické trestné činy, ale i pro obecné trestné činy, avšak z politických důvodů.

V rámci své působnosti nicméně Ministerstvo zahraničních věcí bude i nadále sledovat a ve spolupráci s gestorem, tj. Ministerstvem spravedlnosti, vyhodnocovat provádění Dohody. V případě, že z konkrétních poznatků z praxe bude vyplývat nemožnost plnění Dohody, bude stanovisko k Dohodě, samozřejmě, přehodnoceno.

4) Co se týče otázky politického azylu perzekuovaným osobám z Hongkongu, je v ČR gestorem Ministerstvo vnitra. Úvodní koordinace konkrétních opatření na unijní úrovni proběhne v září t.r. na půdě pracovní skupiny na vysoké úrovni pro ayzl a migraci. MZV je připraveno k těmto debatám aktivně přispět.

Vážený pane poslanče, jak už jsem Vás ujistil v odpovědi na Vaší předchozí interpelaci, Česká republika spolu s EU situaci v Hongkongu nejen pečlivě sleduje, ale i koná na jeho podporu. Ujišťuji Vás, že nejsme k budoucnosti Hongkongu lhostejní.

S pozdravem

Vážený pan
Jan Lipavský
PS PČR Praha

Vážený pan
Mgr. Radek Vondráček
předseda PS PČR
Praha

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **131183532-240521-200817141410**, skládající se z **2** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Vstup bez viditelného prvku.

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: **Hana Raschmannová**

Vystavil: **Ministerstvo zahraničních věcí**

Pracoviště: **Ministerstvo zahraničních věcí**

Ministerstvo Zahraničních Věcí dne **17.08.2020**

131183532-240521-200817141410